

Aanbevelingen

- Een actief dagelijks leven voor bewoners van verpleeghuizen is essentieel voor het welzijn van mensen met dementie. Dit omhelst het kunnen participeren in betekenisvolle activiteiten, sociale contacten kunnen onderhouden en dat ze in staat gesteld worden om zich vrijer te bewegen en meer tijd buiten te besteden.
- De fysieke omgeving kan een actiever dagelijks leven faciliteren. Denk bijvoorbeeld aan zorgen dat er verschillende ruimtes zijn waar bewoners naar toe kunnen gaan (restaurant, winkel, kapper, buitenruimte). Ook is het belangrijk dat de deur naar buiten makkelijk te vinden is, en niet op slot is. Daarnaast is het belangrijk om personeel te coachen over hoe ze nu betekenisvolle activiteiten kunnen integreren in de dagelijkse gang van zaken (samen boodschappen doen, koken, de stoep vegen, de was vouwen, schoffelen in de tuin, buiten eten i.p.v. binnen, etc.).
- Niet iedereen kan en/of wil op een zorgboerderij wonen. Echter, succesvolle elementen van de zorgboerderij zijn ook toe te passen in andere vormen van verpleeghuiszorg. Het gaat dan om zaken als: benaderingswijze, inrichting van de omgeving, organisatie van activiteiten, zorgvisie, leiderschap en competenties van personeel.
- Het is belangrijk dat mensen met dementie en hun mantelzorgers tijdig starten met zich te informeren over welk type verpleeghuis het beste past bij zijn/haar behoeften. Zorgorganisaties moeten mensen hierin vroegtijdig faciliteren. Een betere overgang naar het verpleeghuis kan leiden tot meer persoonsgerichte zorg en een hogere tevredenheid met de zorgverlening.

Wonen op de zorgboerderij, een innovatief alternatief voor reguliere zorg in verpleeghuizen voor mensen met dementie

www.academischewerkplaatsouderenzorg.nl

Bram de Boer

Het volledige proefschrift van Bram de Boer vindt u op onze website of kunt u bij ons opvragen.

Academische Werkplaats Ouderenzorg Zuid-Limburg
p/a Maastricht University
Vakgroep Health Services Research - DUB 30
Postbus 616
6200 MD Maastricht

Telefoon: +31(0)43 - 38 81570
Email: ouderenzorg@maastrichtuniversity.nl
Website: www.academischewerkplaatsouderenzorg.nl
Volg ons op Twitter via @ouderenzorgZLim

Maastricht University

Wat zijn de verschillen tussen zorgboerderijen, andere vormen van kleinschalig wonen en reguliere verpleeghuizen voor mensen met dementie, in termen van:

- *Het dagelijks leven van bewoners?*
- *De kwaliteit van zorg?*
- *De ervaringen van mantelzorgers?*

Aanleiding

Tegenwoordig is er steeds meer aandacht voor aspecten zoals persoonsgerichtheid, autonomie, kwaliteit van leven, en het hebben van een betekenisvolle dag in het verpleeghuis. Mensen met dementie die 24-uurs verpleeghuiszorg nodig hebben kunnen in verschillende typen verpleeghuizen gaan wonen. De zorgboerderij is een nieuw alternatief voor bestaande vormen van verpleeghuizen. Zorgboerderijen combineren agrarische activiteiten met zorgactiviteiten. Tot nu toe boden zij vooral dagbesteding. Er is daarom nog weinig kennis beschikbaar over wat wonen op de zorgboerderij betekent voor het dagelijks leven van bewoners, de kwaliteit van de zorg, en de ervaringen van mantelzorgers. Daar gaat dit onderzoek over. Het is het eerste onderzoek naar zorgboerderijen die 24-uurs verpleeghuiszorg bieden voor mensen met dementie.

Methode

Het onderzoek is uitgevoerd in drie typen verpleeghuizen: zorgboerderijen, andere vormen van kleinschalig wonen, en reguliere verpleeghuizen.

Om inzicht te krijgen in het dagelijks leven van de bewoners zijn er meer dan 16.500 observaties bij 115 mensen met dementie uitgevoerd in de context van de dagelijkse zorg. Tijdens deze observaties is er gekeken naar de activiteiten van de bewoners, de fysieke omgeving waarin zij zich bevonden, de sociale contacten en hoe zij zich voelden gedurende de dag. Daarnaast zijn er standaard vragenlijsten gebruikt gericht op kwaliteit van leven, sociale betrokkenheid en gerelateerde uitkomstmaten.

Kwaliteit van zorg is onderzocht door informatie te verzamelen over de personele inzet, de protocollen rondom patiëntveiligheid, en uitkomsten zoals valincidenten, decubitus, ondervoeding, en vrijheidsbeperking.

De ervaringen van mantelzorgers van de bewoners zijn in kaart gebracht door interviews uit te voeren. Hierin is gesproken over waarom mensen voor een bepaald type verpleeghuis kozen, en wat hun positieve en negatieve ervaringen waren met de zorgverlening.

Resultaten

Het dagelijks leven:

Bewoners van zorgboerderijen hebben een actiever dagelijks leven dan bewoners van reguliere verpleeghuizen, ze participeren meer in activiteiten, hebben meer sociale interacties en komen vaker buiten. Dit is belangrijk, omdat dit kwaliteit van leven positief beïnvloedt. Bewoners rapporteren zelf een hogere kwaliteit van leven op zorgboerderijen in vergelijking met reguliere verpleeghuizen. Verzorgend personeel gaf aan dat de bewoners op zorgboerderijen hoger scoorden op positief affect, sociale relaties en iets om handen hebben.

Kwaliteit van zorg:

De gemeten kwaliteit van zorg is vergelijkbaar tussen de verschillende typen verpleeghuizen. Er zijn geen verschillen gevonden tussen zorgboerderijen en andere

typen verpleeghuizen met betrekking tot personele inzet, protocollen rondom patiëntveiligheid, en klinische uitkomsten zoals valincidenten, decubitus, ondervoeding en vrijheidsbeperking.

Ervaringen van mantelzorgers:

Ongeacht het type verpleeghuis vinden mantelzorgers hetzelfde belangrijk. Het gaat dan om persoonsgerichtheid, een huiselijke omgeving, participatie in activiteiten, communicatie en betrokkenheid van personeel. Mantelzorgers op zorgboerderijen gaven aan heel bewust op zoek te zijn gegaan naar een verpleeghuis dat paste bij hun familielid met dementie. Zij zijn dan ook positiever over de persoonsgerichtheid en de activiteiten op de zorgboerderij in vergelijking met andere typen verpleeghuizen.

